

ԱՆՎԱՆԱՑԱՆԿԵՐ

Յանկերում ներառված միավորների այբբենական հերթականությունը պահպանելու նկատառումով անտեսված է արաբերենի *al-* որոշյալ հոդը:

Ա. ԱՆՁՆԱՆՈՒՆՆԵՐ

Աբաղա (*մոնղոլ իլխան*) 156,
177, 179, 180, 183, 190, 223,
224, 237, 239, 241, 247, 261,
267, 268
Աբդ ալ-Մալիֆ իբն Մրվան (*Օմա-
յան խալիֆա*) 191
Աբու ալ-Ֆիդա 22, 25, 27, 30, 34,
38, 40, 42, 43, 47, 55, 57, 58,
80, 92, 226, 228, 233
Աբու Շամա 21, 30, 48, 49, 69,
125, 228, 254, 259
Ալ Սանի, Աբդ Ալլահ Ջասիմ
Ալի 34, 35, 157
Ալամ ալ-Դին (*մամլուք էմիր*)
163, 237
Ալեքսանդր Մակեդոնացի 206,
207, 214, 230
Ալիշան Ղ. 20, 37, 120, 230, 245
Ալ-Իսֆահանի, Իմադ ալ-Քաթիբ
30, 49, 254
Ակսունկուր Շամա ալ-Դին ալ-Ֆա-
րականի 117, 237

Ակտայ, Ֆարիս ալ-Դին (*մամլուք
էմիր*) 119
Ահմադ իբն Մրվան 170, 263
Ահմադ իբն Տուլուն 193, 194
Ամին Մուհամմադ 92, 93, 225
Ամիրայ[-Պրեյս] Ռ. 9, 24, 36, 121,
157, 219, 220, 240, 245, 247
Այազ (Իյազ) ալ-Հաջիբ, Ֆախր
ալ-Դին (*մամլուք էմիր*) 203,
214, 252, 2627
Այալուն Դ. 116
Այբաֆ, Ալ-Մալիֆ ալ-Մուիզզ Իզզ
ալ-Դին (*Մամլուքյան սուլ-
թան*) 115, 116, 119, 120
Այդամուր, Բադր ալ-Դին (*մամլուք
էմիր*) 163, 188
Այդաֆին ալ-Բունդուկար, Ալա ալ-
Դին (*մամլուք էմիր*) 163, 222
Այթամուշ ալ-Սադի, Սայֆ ալ-Դին
(*մամլուք էմիր*) 188
Ալ-Այնի, Բադր ալ-Դին 25, 27, 34,
46, 47, 77, 85, 90-95, 97, 131,
225, 226, 228, 248, 265

Ալ-Այնի, Շիհաբ ալ-Դին Ահմադ 92
Անդրոնիկոս 193

Աշուր Սաիդ Աբդ ալ-Ֆաթթահ 31-
33, 80, 115

Աշուր Ֆայիդ Համմադ Մունամ-
մադ 31, 33

Ալ-Աշրաֆ Բարսբայ (Մամլուք-
յան սուլթան) 91, 95-97

Ալ-Աշրաֆ Խալիլ (Մամլուքյան
սուլթան) 19, 33, 60, 79, 104,
107, 110, 134, 266

Ալ-Աշրաֆ Մուսա (Եգիպտոսի
սուլթան, Իզդ ալ-Դին Այբա-
քի զբաժո) 116, 119

Ապրլարիբ (Կիլիկյան իշխան)
219, 260

Ասցելին (Հոմինիկյան վանական,
Իննոկենտիոս Դ պապի նվի-
րակ) 145

Ավագ Զաֆարյան 28, 144, 145, 155

Ավգուստ 145

Արդուն (մոնղոլ իլխան) 269

Բադշ Է.Վ. 241

Բադր ալ-Դին ալ-Բայսարի ալ-
Շամսի (մամլուք էմիր) 164,
169, 176, 188, 222, 255-257

Բադր ալ-Դին Խազինդար (մամլուք
էմիր) 169, 176, 234, 250, 251

Բադր ալ-Ջամալի (Ֆաթիմյան
Հայազգի վեզիր) 245, 250

Բաթու խան (Ջոչիի ուլուսի մոն-
ղոլ տիրակալ) 144, 150-152

Բալաբան ալ-Ջալլի, Սայֆ ալ-Դին
(մամլուք էմիր) 163

Բալաբան ալ-Ռումի ալ-Դալադար,
Սայֆ ալ-Դին (մամլուք էմիր) 174
Բակուրան 269

Բայասայխան Դ. 148, 155

Բայբարս ալ-Բունդուկարի (Մամ-
լուքյան սուլթան) 7, 18, 24,
27, 37, 50-54, 62, 103-107,
109, 119, 121, 134, 156, 179,
190, 218, 221-227, 232-234,
237-240, 244-250, 252, 253,
255, 257, 258, 267, 268

Բայբարս ալ-Մանսուրի (մամլուք
ռազմական գործիչ և պատ-
միչ) 22, 26, 34, 35, 47, 55-58,
63, 67, 80, 92, 98, 105, 126,
226, 228, 229, 246, 248, 258,
261, 264, 265

Բաշու-նոյին (մոնղոլ զորապետ)
118, 137, 140, 142, 145, 150, 152

Բաջֆա, Բադր ալ-Դին (մամլուք
էմիր) 174, 175

Բար Հեբրեոս 21, 22, 28, 35, 121,
125, 128, 138, 139, 141, 144,
146-148, 151, 152, 220, 223,
226-229, 2327, 241, 246,, 247,
249, 251-253, 256, 257, 260,
264-266, 268

Բարկուկ ալ-Մալիֆ ալ-Ջահիր
(Մամլուքյան սուլթան) 82,
85, 93, 116

Բաֆթալ ալ-Ջահիդի, Սարիմ ալ-
Դին (մամլուք էմիր) 163

Բեռֆե խան (Ջոչիի ուլուսի մոն-
ղոլ տիրակալ) 157, 224

Ալ-Բիրգալի, Ալամ ալ-Դին ալ-Կա-
սիմ իբն Մուհամմադ 47, 48,
63, 69-71, 73-75, 103, 251

Բլոշե էդ. 27, 42, 66

Բոդեն Ֆ. 9, 55, 66, 83, 86, 89

Բոեզ Թ. 21

Բոզոյան Ա. 8

Բոհեմունդ Զ 118, 125, 127, 219

Բոհեմունդ Տարանտացի (*Ան-
տիոքի իշխան*) 235, 236

Բոյլե Զ. 145, 150

Բոսվորթ Կլ.Է. 82

Բորա Ֆ. 79

Ալ-Բունքուրի, ալ-Վալիդ իբն
Ուբայդ Ալլան 186

Ալ-Բունդարի, Ֆաթի իբն Ալի 254

Բրայեր է. 146

Գալստյան Ա. 147

Գևորգ (*Հայազգի վանական*) 125

Գիյոմ դը Բոմե 266

Գոլդեն Պ. 15

Գոյուկ (*մոնղոլների Մեծ խան*)
118, 143, 144, 146, 148-150, 227

Գոտ Լի 9, 26, 48, 72

Գրիգոր Ակնեցի 23, 35, 36, 124,
128, 223, 237

Գրիգոր Երեց 220

Դավիթ Արեակաղնեցի (*Մամես-
տիայի արքեպիսկոպոս, Սսի
կաթողիկոս*) 28

Դարեն Գ (*Աքեմենյան արքա*) 230

Դուկակ իբն Թուրուշ 235

Դուրբայ (*մոնղոլ զորապետ*) 224

Զաբեղ (*Հայոց Թագուհի՝ Հեթում
Ա-ի կինը*) 150, 259

Ալ-Զահաբի, Շամս ալ-Դին Աբու
Աբդ Ալլան Մուհամմադ 27, 34,
47, 48, 64, 69, 71, 73, 74, 76,
98, 99, 103, 120, 131, 221,
226, 227, 254

Զետերշտայն Վ. 59

Ալ-Զինի, Սայֆ ալ-Դին (*մամլուք
էմիր*) 188

Էդդե Ա.Մ. 30

Էդվարդ Ա (*Անգլիայի արքայազն,
ապա արքա*) 242

Էդվարդս Ռ. 21, 29, 231

Էլհամ Շ.Մ. 26

Թադմուրի, Ումար Աբդ ալ-
Սալամ 50, 51, 59, 67, 70, 81

Թեմուշին (*տե՛ս Զինգիս խան*) 135
Թինոյան Դ. 43

Թորոս (*Հայազգի քահանա*) 125

Թորոս (*Հեթում Ա-ի որդիներից*)
153, 227

Թորոս Ռոսլին 123, 132

Ժուանվիլ, Ժան դը 154, 258

Իբն Աբդ ալ-Զահիր, Մունի ալ-
Դին 7, 8, 18, 19, 21, 22, 34,
35, 43, 44, 47, 52, 54, 55, 94,
102-112, 181, 224, 226, 231-
233, 236, 240, 242, 245-248,
250, 254, 258, 264, 265

Իբն ալ-Ադիմ, Քամալ ալ-Դին 30,
37, 219, 220

Իբն ալ-Ամիր, ալ-Մաֆին Զիրջիս
51, 66, 124

Իբն ալ-Ասիր, Իզզ ալ-Դին Ալի 17,
30, 254

Իբն ալ-Ասսալ, Մուֆադդալ իբն
Աբի ալ-Ֆադաիլ 21, 22, 27, 30,
39, 42, 66, 67, 226, 227, 247, 254

Իբն ալ-Բաբա, Սայֆ ալ-Դին Զամ-
ֆալի (*մոնղոլ դասալիք էմիր*)
202, 265

Իբն Բիբի, ալ-Հուսայն [ի]բն Մու-
համմադ իբն Ալի ալ-Ջաաֆարի
ալ-Ռուզադի 117, 130, 137-139,
141

Իբն ալ-Դավադարի, Աբու Բաֆր
[ի]բն Աբդ Ալլան 22, 26, 34,
47, 60, 61, 67, 68, 71, 114, 129,
227, 247, 248, 254, 255, 270

Իբն Դուկմակ, Սարիմ ալ-Դին
Իբրահիմ 34, 47, 80, 94, 95, 98

Իբն Թադրի Բիրդի, Աբու ալ-Մա-
հասին Յուսուֆ 22, 34, 39, 47,
95-98, 101, 134, 227

Իբն Թայմիյյա, Թակի ալ-Դին
Ահմադ 69, 73, 75

Իբն ալ-Իբրի, Աբու ալ-Ֆարաջ (*տե՛ս
Բար Հեբբեսո*)

Իբն Իյաս, Մուհամմադ իբն Ահմադ
39, 101, 102, 225

Իբն Խալլիֆան, Շամս ալ-Դին Աբու
ալ-Աբբաս Ահմադ իբն Մուհամ-
մադ 52, 74

Իբն ալ-Կայսարանի, ալ-Սադր Ֆաթհ
ալ-Դին 174

Իբն Հաջար, Շիհաբ ալ-դին ալ
Ասկալանի 46, 59, 94-96, 99

Իբն ալ-Մուդայզիլ, Ալի Իբն Աբդ ալ-
Ռահիմ 51, 58, 226, 238, 252

Իբն Նազիր ալ-Ջայլ, Թակի ալ-Դին
Աբդ ալ-Ռահման [ի]բն Մուհամ-
մադ ալ-Թայմի 65, 66, 82, 306

Իբն Շադդադ, Բահա ալ-Դին 30, 38

Իբն Շադդադ, Իզզ ալ-Դին 21, 22,
26, 27, 34, 52, 53, 126, 130-132,
140, 142, 152, 153, 220, 227,
228, 246, 248-252, 256

Իբն ալ-Շիհնա (*Մուհիբբ ալ-Դին
Աբու ալ-Ֆադլ Մուհամմադ*)
21, 22, 27, 30, 126, 130, 254

Իբն ալ-Վահիդ, Շարաֆ ալ-Դին
Մուհամմադ 61

Իբն ալ-Վասիտի, Շիհաբ ալ-Դին
Ղազի իբն Ահմադ 51, 128

Իբն Վասիլ, Ջամալ ալ-Դին Մու-
համադ 34, 48, 50, 121, 124,
128, 226, 229, 238, 252

Իբն ալ-Վարդի, Ջայն ալ-Դին
Ումար 39, 40, 42, 43

Իբն Քասիր, Աբու ալ-Ֆիդա Աբդ
Ալլան 22, 34, 35, 47, 73, 75,
76, 92, 98, 125, 221

Իբն ալ-Ֆուվատի, Քամալ ալ-Դին
Աբու ալ-Ֆադլ Աբդ ալ-Ռազ-
զակ 42, 122, 225, 247

Իբն ալ-Ֆուրաթ, Մուհամմադ իբն
Աբդ ալ-Ռահիմ 7, 22, 27, 28,
47, 78-80, 86, 95, 126, 232,
246, 247, 254, 270

Իզնատիոս (*Հակոբբեկների պատ-
րիարք*) 252

Իզգ ալ-Դին ալ-Աֆրամ (մամլուք
էմիր) 186, 250

Իզգ ալ-Դին Քուսըի (մամլուք
էմիր) 188

Իլ-Սիբան (Դամասկոսի մոնղոլ
վերակացու) 127, 128

Իննոկենտիոս Դ (Հռոմի պապ)
144, 145

Իսա իբն Մուհաննա 180, 186,
244, 261

Իսխանդար Ֆայիզ Նաշիբ 32, 33
Իրվին Ռ. 87, 116

Ալ-Լահիբի Ֆաթհի Սալիմ 37

Լանգդոն Ջ. 146

Լանգլուա Վ. 20, 269

Լևոն (Կիլիկյան իշխան՝ Մուլևոնի
տեր) 219, 260

Լևոն Ա (Կիլիկիո Հայոց արքա)
14, 140, 149, 231, 259

Լևոն Ա (Կիլիկիո Հայոց իշխան՝
Կոստանդնի որդին) 193

Լևոն Բ (Կիլիկիո Հայոց իշխան,
տե՛ս նաև Լևոն Ա արքա) 14

Լևոն Բ (Հայոց արքա՝ Հեթում Ա-ի
որդին) 139, 140, 149, 152-153,
165, 167, 168, 173, 174, 187,
199, 200, 202, 203, 208-215,
226, 227, 232-234, 237, 238,
242-244, 246, 248, 249, 251,
252, 257, 259-263, 269

Լիգետի Լ. 15

Լիթթլ Դ. 22, 60, 69, 77, 86, 87, 93,
97, 98, 101

Լիպպարդ Բ. 146

Լուի Ը (Ֆրանսիայի արքա) 258

Լուլու, Բադր ալ-Դին 119, 152

Ալ-Խազրաջի, Ալի իբն ալ-Հասան 17
Խաֆան Սպասավոր 192

Խուշկադամ (Մամլուքյան սուլ-
թան) 96

Ալ-Խուվայսիր Աբդ ալ-Ազիզ 103,
105, 108, 109, 240

Կազվինի Մուհամմադ 145-147

Կազվինի (Ղազվինի), Համդ Ալլահ
Մուսթաուֆի 153-155

Կալավուն (մամլուքյան էմիր,
Հետո սուլթան՝ ալ-Մալիք ալ-
Մանսուր) 27, 52-54, 56, 79,
101, 105-107, 110, 134, 164,
165, 167, 206-211, 213, 214,
222, 225, 255-257, 261

Ալ-Կալկաշանդի, Շիհաբ ալ-Դին
Ահմադ 22, 34, 39, 58, 65, 66,
81-83, 105, 111

Կալուման Կոստանդին (Կիլիկիայի
բյուզանդական կառավարիչ)
254

Կահեն Կլ. 51, 230

Կամար Մ. 21, 25, 126, 245, 269

Կեռան (Հայոց թագուհի՝ Լևոն Բ
արքայի կինը) 269

Կիլիշ Աբսլան Դ, Ռուֆն ալ-Դին
(Իկոնիայի սելջուկյան սուլ-
թան) 218

Կիո Վարդ (Հայազգի Հունադա-
վան իշխան) 139

Կիրակոս Գանձակեցի 23, 35, 134,
139, 144, 148, 149-151, 153, 259

Կիրտայ ալ-Իզզի ալ-Խազիմդարի
(մամլուք էմիր) 61, 228, 246

Կղեմենտ Դ (Հռոմի պապ) 241

Կոստանդին Ա Բարձրաբերդի
(Հայոց կաթողիկոս) 123, 125,

Կոստանդին (Հեթում Ա-ի և
Սմբատ Սպարապետի Հայրը,
Հայոց պալլ) 137, 139-141,
152, 153, 159, 180, 181, 204,
207, 218, 226, 234

Կորոբեյնիկով Դ. 138, 146

Կորտանտամեր Ս. 42, 66

Կուտուզ, Սայֆ ալ-Դին (Մամ-
լուքյան սուլթան) 104, 120,
121, 133, 134, 177, 178

Կրեսկես Աբրահամ 266

Ալ-Հալաբի, Շիհաբ ալ-Դին 65, 82
Հալասի Կուն Տ. 15

Համզա, Աղիլ Աբդ ալ-Հաֆիզ 34
Հասան ալ-Սաբբան (Ալամուտի
նիզարիների առաջնորդ) 258

Հարուն ալ-Ռաշիդ (Աբբասյան
խալիֆա) 192

Ալ-Հաֆիմ (Կահիրեի Աբբասյան
խալիֆա) 121

Հեթում Ա (Հայոց արքա) 14, 117-
119, 121, 124, 125, 127, 129-
134, 137, 139, 140, 142-144,
147, 150-154, 156, 157, 159,
160, 162, 165, 173, 174, 187,
208, 209, 214, 218-228, 232-
234, 237-240, 242, 243, 246-
249, 251, 259-261

Հեթում Բ (Հայոց արքա) 25, 26, 263

Հեթում Պատմիչ Կոռիկոսցի 23,
35, 121, 151, 218, 240, 260,
262, 263

Հենրի Ա Լուսինյան (Կիպրոսի
արքա) 148

Հոլտ Փ. 269

Հովհաննես (ավետարանիչ) 204

Հովհաննես (Ժան) Դարդել 227, 228

Հովհաննես Մկրտիչ 204

Հովհաննիսյան Ա. 41, 42

Հուլաղու (Իլխանուլթյան Հիմնա-
դիր տիրակալը՝ իլխանը) 104,
119-130, 133, 152, 154-156, 159,
161, 162, 177, 183, 219, 221,
224, 238

Հուջա, Շաուֆաթ Ռամադան 36, 157

Հուսամ ալ-Դին ալ-Այնթաբի (Հա-
լեպի Մամլուքյան էմիր) 162,
181, 184, 186, 246, 247

Հուսամ ալ-Դին ալ-Դավադար (մամ-
լուք էմիր) 174, 176

Ղևոնդ 32

Ղուբիլայ (մոնղոլների Մեծ խան)
137, 144,

Ալ-Ղուլի Մ. 15

Ղուկաս (ավետարանիչ) 204

Ալ-Մալիֆ ալ-Աֆդալ (Եմենի Ռա-
սուլայան տիրակալ) 15

Ալ-Մալիֆ ալ-Աֆդալ (Համայի տեր
ալ-Մալիք ալ-Մանսուրի եղ-
բայրը) 233

Ալ-Մալիֆ ալ-Մանսուր (Համայի տեր) 164, 185, 225, 233

Ալ-Մալիֆ ալ-Նասիր Յուսուֆ (Հակի Այյուբյան կառավարիչ, հետո՝ սուլթան) 119, 123, 124, 130-132

Ալ-Մալիֆ ալ-Ֆարրին 182

Ալ-Մալիֆ Շամս ալ-Դին Բահադուր (մամլուք էմիր) 182-184

Ալ-Մակրիզի, Թակի ալ-Դին Ահմադ իբն Ալի 7, 8, 21, 22, 25, 27, 28, 30, 39, 41, 42, 46, 47, 59, 80, 84, 85-90, 94, 95, 97-101, 107, 109, 111, 115, 125, 225, 234, 242, 249, 255

Մահմուդ Ռիզկ Մահմուդ 93

Ալ-Մամուն (Աբբասյան խալիֆա) 192, 249

Մանգու (Մոնղոլ, մոնղոլների Մեծ խան) 118, 119, 129, 144, 149-152, 154

Մանգու-Թիմուր (Աբաղա իլխանի եղբայրը) 261

Մանուել Ա (Մեծ Կոմնենոս՝ Տրապիզոնի կայսր) 172

Ալ-Մանսուր Ալի (Մամլուքյան սուլթան) 120

Ալ-Մանսուր Լաշին (Մամլուքյան սուլթան) 222

Մանֆրեդ (Սիցիլիայի արքա) 50

Մասլամա իբն Աբդ ալ-Մալիֆ 171, 172

Մասսուդ Ա. 86, 94, 101

Մատթեոս (ալեքսարանիչ) 204

Մատթեոս Ուոհայեցի 236

Մար Դեննա Ա (նեստորականների կաթողիկոս) 247

Մար Յուհաննա ալ-Անդուրմիս 172

Մարիա (Հեթումի հարճը) 259

Մարիամ (աստվածամայր) 120, 128, 204

Մարինո Սանուտո Տոբուլլո 266

Մարկո Պոլո 244

Մարկոս (ալեքսարանիչ) 204

Մելիոնյան Ա. 72

Միֆայել Ասուրի 220

Միֆայել Ը Պալեոլոգոս (Բյուզանդիայի կայսր) 241

Մլեն (Կիլիկիո հայոց իշխան) 193, 254, 255

Մոբերգ Կ.Ա. 110

Մորգան Դ. 36

Մորգան, Ժ. դը 20, 21

Մուազզամ Թուրան-շան (Այյուբյան սուլթան) 115

Ալ-Մուայյադ Շեյխ (Մամլուքյան սուլթան) 91, 94, 96

Մուբարիզ ալ-Դին ալ-Տուրի (մամլուք էմիր) 186, 188, 267

Ալ-Մուքանաբբի 181, 246

Մուբաֆյան Ա.-Կ. 21, 26-28, 139, 143-145, 148

Ալ-Մուիզզ (Ֆաթիմյան խալիֆա) 249

Մուհամմադ (խալամի մարգարեն) 48, 68, 75, 233

Մուհաննա Է. 63

Ալ-Մուլիս Ումար 119

Ալ-Մուսթանսիր (*Կահիրեի Աբ-բասյան խալիֆա*) 121
 Մարյան Գ. 42, 52
 Յագիկով Դ. 145
 Յագման ալ-հադիմ 194
 Ալ-Յալավի Մուհամմադ 88
 Յադի Սիյան 235, 236
 Յոշմուտ (*Ջիսսուսի Զուլադուհ օրդիներից*) 120
 Ալ-Յունինի (*Կուտբ ալ-Դին Աբու ալ-Ֆաթհ Մուսա իբն Մուհամմադ*) 22, 26, 27, 34, 47, 48, 63, 70-72, 76, 80, 84, 98, 221, 224, 227, 229, 237, 238, 268, 270
 Ալ-Յուսուֆի (*Մուսա իբն Մուհամմադ իբն Յաջյա*) 76, 77, 92, 93
 Նալբանդյան Հ. 18, 28, 38-40, 43, 228
 Նակամաչի Ն. 92, 93
 Ալ-Նասիր Ֆարաջ (*Մամլուքյան սուլթան*) 85
 Ներսես Պալիենց 263
 Նիկեֆորոս Բ Փոկաս (*Բյուզանդիայի կայսր*) 235
 Նորթրափ Լ. 55, 101
 Ալ-Նուվայրի, Շիհաբ ալ-Դին Ահմադ իբն Աբդ ալ-Վահհաբ 22, 26, 34, 62, 63, 67, 71, 80, 84, 98, 126, 225, 226, 232, 242, 243, 246, 247, 254
 Նուր ալ-Դին Զանգի 193, 220, 254

Շամս ալ-Դին Ուսթադ-Դար 180
 Ալ-Շալլալ Մուհամմադ 79
 Շաջար[աթ] ալ-Դուրր, ալ-Մալիֆա Ասմաթ ալ-Դին Ումմ Խալիլ (*Եգիպտոսի սուլթան*) 39, 115, 120
 Շաֆի իբն Ալի, Նասիր նալ-Դին 22, 52, 54, 106, 219, 221, 225, 229, 233, 246, 250, 256
 Շյուց էդ. 15
 Ալ-Շուջաի, Շամս ալ-Դին 22, 58, 77, 78
 Շուֆուրով Թ. 9, 138, 146
 Ջինգիզ խան 135, 136, 178, 179
 Ջոմադան (*մոնղոլ զորապետ, կառավարիչ*) 137
 Ալ-Ջազարի, Շամս ալ-Դին Մուհամմադ 22, 26, 27, 47, 48, 63, 67, 70-72, 74-76, 80, 84, 98, 103, 104, 131, 254
 Ջալալ ալ-Դին Խորեզմշահ 182
 Ջակմակ Սայֆ ալ-Դին (*Մամլուքյան սուլթան*) 95-97
 Ալ-Ջաուհար ալ-Սիկիլի (*Ֆաթիմյան զորապետ*) 249
 Ջաֆար իբն Ֆալլահ 169, 235
 Ջեյմս Ա (*Արագոնի արքա*) 241
 Ջեֆսոն Փ. 127, 137
 Ջովայնի, Ալա ալ-Դին Ատա Մալի իբն Մուհամմադ 28, 143-149
 Ռայմոնդ (*կիլիկյան իշխան*) 174
 Ռայմոնդ Թուլուզցի 235

Ռաշիդ ալ-Դին, Ֆադլ Ալլահ Աբու
ալ-Խայր 128, 135, 144, 148, 155
Ռեյզման Դ. 48

Սալան ալ-Դին (*Այյուբյան սուլ-
թան*) 14, 30, 38, 49, 111, 114,
171, 172,

Ալ-Սալին Նաջմ ալ-Դին Այյուբ (*Այ-
յուբյան սուլթան*) 114

Ալ-Սաիդ Բարաֆա Խան (*Մամ-
լուբյան սուլթան*) 255-257

Ալ-Սախավի, Շամս ալ-Դին Աբու
ալ-Խայր Մուհամմադ 39, 80,
99, 100

Սամվել Անեցի 263, 269

Սայյիդ Այման Ֆուադ 88, 111

Սայֆ ալ-Դաուլա (*Հալեպի Համ-
դանյան էմիր*) 181, 182, 246

Սանջար իբն Ջանդար, Ալամ ալ-
Դին (*մամլուք էմիր*) 172

Սարթախ (*Բաթու խանի որդին*)
150, 151

Սարուր, Ջամալ ալ-Դին 33

Ալ-Սարվի, Ռուֆն ալ-Դին 163

Ալ-Սաֆադի, ալ-Հասան իբն Աբդ
Ալլահ ալ-Աբբասի 67

Ալ-Սաֆադի, Խալիլ իբն Այբաֆ 55,
58, 67, 68, 96, 98, 103, 105,
111, 244

Սեբեոս 32

Սիբիլ (*Հեթում Ա-ի դուստրը,
Բոհեմուդ Զ-ի կինը*) 119

Սիմա ալ-Տավիլ 193

Սիմոն դը Սենթ-Քվենտին 138-140

Սիմոն Մանսել (*Անտիոքի
դուռնդաստաբլ*) 234

Սիր Ատան (*Ատոմ, Ադամ՝ կիլիկ-
յան իշխան, Ջաբելի խնամա-
կալը*) 259, 260

Սեյն, Մ.Գ. դը 52

Սմբատ Սպարապետ 23, 35, 118,
124, 133, 137, 141-143, 146-151,
153, 218-221, 223-228, 232,
233, 235, 238, 240, 244, 247,
248, 260, 268, 270

Սմիր Ջ. 15

Սովաթե Ջ. 26, 70

Սուրբ Ժ. 109

Ալ-Սույուտի, Աբու ալ-Ֆադլ Աբդ
ալ-Ռահման իբն Աբի Բաֆր 39,
100, 101, 105

Սունկուր ալ-Աշկար (*Բայբարս ալ-
Բուռնդուկդարիի խուչդաշը,
մամլուք էմիր*) 124, 173-175,
177, 179, 237-239, 261

Սունկուր-Ջահ ալ-Ջահիրի, Շամս
ալ-Դին 186

Ստյոպան Ա. Դ. 21, 22, 24-26, 256

Սփոթ Ռ. 22, 269

Վահրամ Համուսցի 160, 219, 260

Վահրամ Պահլավունի (*Ֆեթհիմ-
յան վեզիր՝ Բահրամ ալ-Ար-
մանի*) 40

Վահրամ Բաբունի 36, 243, 249,
251, 253, 269

Վանդեկեդհուդ Դ. 29-31

Վասակ (*Կոստանդին Պալլի
հայրը*) 165, 226

Վասիլ Թաթար (*Սմբատ Սպարա-
պետի որդին*) 149, 227

Վարդան Արևելցի 23, 35, 123,
125, 134, 223

Վիլլիամ (Գիլյոմ) Ռուբրոմ 150, 152

Վարիսկո Դ. 15

Վրաց Անանուն տարեգիր 144

Տակկուշ Մ.Ս. 34

Տայբարս ալ-Վազիրի, ալ-Հաջ 180,
195, 244

Ալ-Տատար, ալ-Մալիֆ ալ-Զահիր
(Մամլուքյան սուլթան) 91, 94

Տարսային Օրբելյան (Սյունիքի իշ-
խանապետ) 263

Տեր-Ղևոնդյան Ա. 17

Տեր-Ղևոնդյան Վ. 17

Տեր-Ներսեսյան Ս. 21

Տեր-Պետրոսյան Լ. 238, 240

Տուրնբրիգ Ֆ. 21

Ուգեդեյ (մոնղոլներին Մեծ խան)
136, 144

Ուղան ալ-Ռոմֆի, Իզգ ալ-Դին
(մամլուք էմիր) 163, 164, 167,
169, 225, 229

Ումայրա Աբդ ալ-Ռահման 67

Ալ-Ռամարի, Շիհաբ ալ-Դին Անմադ
Իբն Ֆադլ Ալլան 37, 34, 39, 64-
66, 82, 111, 113, 117, 118, 133, 158

Ուորդ Լ. 154

Փերվանե, Մուլին ալ-Դին (Ռուսի
սուլթանուլթյան վեզիր) 248, 249

Ալ-Քամիլ Մուրադ 103, 263, 265

Քայխուսրով Գ, Ղիյաս ալ-Դին (Իկո-
նիայի սուլթան) 117, 137, 218

Քայխուսրով Գ, Ղիյաս ալ-Դին (Իկո-
նիայի սելջուկյան սուլթան)
248

Քայկալուս Բ, Իզգ ալ-Դին (Իկո-
նիայի սելջուկյան սուլթան)
218

Քայկուբադ Ա, Ալա ալ-Դին (Իկո-
նիայի սելջուկյան սուլթան)
117

Քատրմեր Մ. 41, 42, 269

Քաֆուր ալ-Իսլադի, Աբու ալ
Միս 195, 255

Քերբուլա 235, 236

Քիթբուլա (մոնղոլ զորապետ)
126, 127, 129, 133, 134, 179

Ալ-Քուբուրի, Մուհամմադ Իբն
Շաֆիր 34, 47, 73-76, 103

Քուրդ Վաչուսյան 150

Քուֆ Դ. 79, 110, 111, 257, 260,
265, 269

Քրիստոս Հիսուս 89, 204, 214, 270

Օլսեն Թ. 15

Օշին (Հայոց սենեշալ՝ Սմբատ
Սպարապետի որդին) 270

Ֆաթիմա Սադեկ Ս. 108

Ալ-Ֆախիրի, Բադր ալ-Դին Բաֆ-
թաշ (մամլուք էմիր, պատ-
միչ) 55, 58, 59

Ֆախր ալ-Մուլվ Ռադվան 235

Ֆեդերիկո դի Պիացցալունգա 231

Ֆյոլլերս Կ. 81

**Բ. ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐ,
ՏՈՀՄԵՐ, ՑԵՂԵՐ, ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԽՄԲԵՐ**

Աղաչիրներ (աղաչերիներ) 130

Ասորիներ 122, 125, 147, 223,
241, 246, 256, 257, 265

Բանու Քիլաբ 160, 218

Բյուզանդացիներ 231, 235, 254, 255

Գոթեր 89

«Դավթի զարմ» 28

Թուրքմեններ 16, 159, 185, 187,
189, 207, 251, 252, 257, 262-263

Իսմայիլականներ 156, 258

Լատիններ 89

Կարամաններ 91, 196, 215, 218,
252, 257, 263

Հակոբիկներ 113, 121, 125, 151,
246, 252, 268

Հայեր 14, 16-22, 29, 32, 36, 37,
38, 40, 108, 115, 118-121, 126,
128, 130-134, 140, 141, 147, 150,
154, 155, 157, 188, 191, 210,
218, 223, 227, 232-234, 236-
238, 241, 246, 247, 251, 253,
257, 259, 262, 265, 266, 268

Հոյն 17, 89, 206, 207, 214, 245

Հրեա 17, 89

Ղալտի 30, 42, 51, 64, 66, 67, 124,
226, 248, 254

Մոնղոլներ (թաթար, տաթար, «նե-
տողաց ազգ») 18, 23, 31, 33,
34, 37, 51, 53, 57, 63, 76, 112,
117, 118, 120, 121, 123-135,
137-144, 146, 148, 152-157,
159-161, 165, 173, 180, 183,
185, 187-190, 195, 197, 202,
211, 213, 216, 220-224, 227,
228, 233, 237, 238, 240, 242,
243, 246, 248, 249, 251, 253,
257-262, 265, 269, 270

Մուսուլմաններ 30, 32, 33, 40,
52, 60, 67, 68, 78, 96, 99, 100,
115, 127, 126, 127, 131, 135,
151, 158, 163, 165, 168, 171,
181, 182, 185, 187, 190, 195,
199, 202, 203, 206, 207, 210,
211, 214-216, 221, 223, 226,
228, 235, 236, 238, 239, 244,
246, 253, 258, 259, 264, 268

Ջերեզներ 41, 78, 116

Պարսիկներ 28, 89, 121, 143,
148, 154

Սելջուկներ 32, 35, 63, 117, 118,
137, 139, 141, 142

Վրացիներ 38, 121, 155, 262

Քուրդ 41, 207

Քրիստոնյա[ներ] 40, 51, 67, 113,
122, 126-128, 135, 140, 182,
183, 202, 204, 206, 207, 235,
236, 239, 247, 251, 259, 266, 268

Օղուզ[ներ] 130

Ֆրանսիացի[ներ] 21, 118, 146, 258

Գ. ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆՈՒՆՆԵՐ

Աբբասյան խալիֆայություն 120,
121, 255
Ադամա 167, 188, 192, 195, 229, 254
Ադեն 16
Ալամուտ 148, 155, 156, 258
Ալբիստան 245
Ալեքսանդրետա (ալ-Իսքանդա-
րուն) 199, 230, 235, 264, 266
Ակսարա 182
Ամուտաբերդ (Կալամաթ ալ-Ամու-
դայն) 165, 228, 232
Այաս 76, 167, 188, 199, 229, 231,
241, 244, 253, 260-263, 266
Այյուբյան սուլթանություն 14
Այնթաբ 90, 94, 198, 208, 219,
222, 245, 246
Այն Ջալուտ («Գողթաթի աղ-
բյուր») 113, 134, 156
Անարգաբա (Անավարդա, Այն
Ջարբա) 192, 219, 257
Անդալուս 83
Անտարսուս 172
Անտիոք 14, 56, 118, 125-127,
160, 162, 169-171, 174, 176,
193, 219, 220, 223, 224, 232,
236, 238, 248, 260

Անտիոքի իշխանապետություն 14,
219, 233
Աշլուն 208
Առան 154, 155
Առաջավոր Ասիա 117
Ասորիք 11, 22, 32, 45, 50, 53, 54,
56, 58, 62, 64, 66, 69, 90, 101,
104, 116, 119, 121, 122, 124,
128, 130, 132, 134, 135, 138,
147, 152, 156, 158, 160, 162,
164, 172, 185, 200, 208, 210,
218, 219-223, 231, 235, 239,
244, 249, 254, 255, 257, 258,
261, 265, 268
Ատրպատական 137, 155
Արևելյան Գալիլեա 219
Արևակաղին 240, 241
Աֆրա 60, 104, 161, 163, 164, 176,
180, 241, 266
Աֆամիյա 167, 169
Բաալբա 84, 208
Բաբ ալ-Ջուլայլա 249
Բաբ ալ-Նասր 249
Բաբ ալ-Փուրուն 249
Բահր ալ-Աշմուս 221

Բաղդադ 119-121, 124, 125, 151,
 154-156, 178, 182, 193, 210,
 237, 247
 Բաղրաս 171, 172, 186, 208
 Բայաս 37, 230
 Բավարիա 59, 110
 Բաֆֆաս 169, 234
 Բենենի (Բեհեննա) 130-132, 174,
 198, 203, 220, 237, 238, 263
 Բեյրութ 168
 Ալ-Բիրա (Պիր) 122, 158, 163, 183,
 184, 186, 189, 198, 202, 208,
 222, 224, 246, 256
 Բիրֆաթ ալ-Ջուբբ 168
 Բյուզանդական կայսրություն
 (Բյուզանդիա) 14, 32, 233,
 235, 237, 241, 245
 Բուսրա 75
 Բուրջ ալ-Մասսաս 132, 208
 Դամասկոս 45, 49-52, 62-65, 68-
 73, 75, 119, 123, 124, 126-129,
 162, 164, 167, 168, 174-177,
 185, 198, 201, 208, 214, 235,
 244, 250, 255-257, 259
 Դայր Քուշ 171
 Դարպասկ 132, 165, 169, 172,
 174, 186, 208, 237, 238, 262
 Դեղընֆար 240
 Դիմյաս 221
 Եգիպտոս 16-18, 22, 32, 36, 39-
 41, 50, 53, 56, 62, 64-67, 69,
 70, 72, 82, 86, 88, 94-95, 97,
 100, 101, 104, 111, 114, 116,
 119, 121, 133-135, 152, 156,

158, 168, 174, 175, 184, 193-
 195, 207, 214, 219, 221, 223-
 225, 233, 237, 243, 249, 250,
 255, 257, 258, 265, 266, 269
 Եդեսիա (Ուռհա, ալ-Ռուհա)
 180, 250
 Եթիլ (Վուլգա գետ) 150
 Եմեն 15-17, 201
 Երզնկա (Արզխնջան) 151
 Երուսաղեմ 9, 23, 123, 128, 206,
 219, 236, 256
 Եփրատ 121-123, 132, 165, 197,
 218, 219, 245, 262, 265
 Զապետրա (Սողոպետրա) 192
 Ալ-Զարբ (բերդ) 174
 Էրզրում (Կարին) 137, 149
 Թանգուտների պետություն 136
 Թել Բաշիր (Թլպաշար, Տուրքես-
 սել) 163, 208, 222
 Թել Համդուն 131, 165, 189, 199,
 200, 219, 224, 263, 264
 Թերեֆ (գետ) 156
 Ալ-Թինի (Հիսն ալ-Թինաթ, Կանա-
 մելլա) 31, 37, 201, 202, 230-
 232, 264-266
 Թունիս 83
 Թուրֆիա 9, 28, 93, 140
 Իսոս 230
 Իրան 119, 136, 153-155, 158, 239
 Իրանի մոնղոլական Իլխանու-
 քյուն 36, 135, 158, 218
 Իրաֆ 155, 158, 201, 210, 221

Լաթափիա 208

Լոնդոն 108

Լուր 148

Խառան (Հարրան) 122, 180

Ալ-Խավարի 258

Խորասան 155

Ալ-Կադմուս 258

Կանխրե 34, 35, 52, 62-64, 68, 73,
76, 78, 80-86, 88, 90, 95-97, 100,
103, 104, 107, 110, 111, 115,
119, 121, 175, 177, 217, 221,
222, 234, 237, 238, 249, 250

Կանամեղա (տե՛ս ալ-Թիհի)

Կատարեաց (բերդ) 248

Կատինա 197, 198, 208

Կարա-խիտայի խանություն 136

Կարակորում 120, 129, 143, 145,
148-150, 152, 153, 155, 227

Ալ-Կարաֆա 107

Կարկիսյա (Օսրոյենե) 122

Կիլիկյան Հայաստան 7, 8, 14, 16,
17, 19-21, 23, 26, 28, 29, 31-34,
36-39, 43, 54-57, 76, 102, 108,
110-113, 118, 129, 134, 135,
156, 218, 219, 221-223, 233,
234, 242-245, 249, 257, 260,
261, 270

Կիպրոս 9, 148, 176, 239

Կլավդիյա 246

Կոնիա 91

Կոռիկոս 253

Ալ-Կուսայր 171

Ալ-Կուրայն (Մոնֆորտ) 104, 164

Հալեպ 14, 34, 45, 53, 68, 119,
121, 123-127, 129-132, 147,
159, 173, 177, 180, 181, 184,
196, 199, 201, 208, 219-221,
228, 235, 237-239, 246, 254,
256, 261, 262, 268

Համա 25, 38, 47, 51, 55, 57, 104,
160, 162, 164, 167, 169, 171, 176,
185, 186, 208, 225, 233, 239

Համ[մ]ոս 160, 165, 240, 241, 260

Հայաստան 17, 20, 27, 32, 33, 43,
120, 137, 144, 152, 154, 155,
170, 239, 263, 267

Հայդարաբադ 72

Հաջար Շաալան 179, 240

Հարբիյա 225

Ալ-Հարդա 17

Հարիմ 128, 160, 189

Հերակլեա (Արաբլիյա) 160,
196, 218

Հիսն ալ-աֆրադ 208

Հիսն ալ-Աֆֆար 208

Հիսն ալ-Մարկաբ 202, 208

Հյուսիսային Միջագետք (տե՛ս նաև
Ջազիրա) 54, 122, 245,

Հոմս 33, 160, 162, 164, 169, 172,
175, 176, 192, 208, 220, 233,
259, 261, 262, 270

Հոմ 14, 144, 148, 151, 233, 241

Հոմեական Սրբազան կայսրու-
թյուն 14

Հոմկլա 26, 33, 34, 42, 56, 60,
122, 123, 132, 163, 212, 219,
242, 255, 256, 257, 269

Ղազա 201

Հաննի 238

ձկեր 230, 264

Մալաթիա (*Մելիտինե*) 93, 122,
220, 245, 246, 265

Մադրիբ 83, 84

Մամլոմյան սուլթանություն 18-20,
23, 25, 31-34, 41, 42, 45, 81-83,
98, 112, 113, 114, 116, 121,
134, 156-158, 224, 239, 242,
260, 261, 265, 267, 268

Մայրաքաղաքիկին 53, 120, 152, 155

Մանբիջ 122, 208

Մանիոն 263

Ալ-Մանսուրա 115

Մառ[ո]ի կապան 165, 226, 228

Մասյաֆ 258

Մարակիյա 172

Մարաշ 129-132, 180, 184, 220,
243, 245, 246, 270

Մարգուրան (*Մարգարան*) 132,
162, 174, 219, 220, 237

Մարշ ալ-Մաֆֆար 106

Մերզիման (*Փարզման գետ*) 219

Մերձավոր Արևելք 18, 38, 45, 48,
114, 117, 135, 156, 158

Միջերկրական ծով 126, 192, 219

Միջին Ասիա 136, 237

Միջին Արևելք 135

Մյունխեն 110

Մոնղոլական Մեծ տերություն 136

Մոսուլ 56, 119, 152, 235, 236

Մսիս (*Մամեստիա, Մոպսուսես-
տիա*) 37, 167, 187, 189, 191,
192, 194, 195, 229, 251, 254

Նախիջևան (*Նախճափան, Նակ-
ջափան*) 182

Նդիր (*ալ-Նուկեյրա*) 189

Շակինաբ 106

Շալգար 176, 208

Ալ-Շաուրաֆ 207

Շին ալ-Հադիդ 132, 174, 223, 237

Շիրվան 148, 155

Շուր 169, 234

Որոնտես (*գետ*) 234, 239

Ջաղաթայի ուլուս 137

Պակիստան 108

Պարսկաստան 124, 158, 201,
210, 230, 268

Պոսկանա 141, 142

Ջաբալա 172, 208

Ջազիրա 54, 122, 245

Ջահան (*Պիրամոս գետ*) 165,
192, 200, 251

Ջայհուն (*գետ՝ Ամուրդարյա*)
155, 192

Ալ-Ջասուրա 164

Ջոչիի ուլուս 137, 156

Ռաբան 132, 174, 237

Ալ-Ռավանդան 198, 208

Ռոմի (*Իկոնիայի*) սելջուկյան սուլթանություն 14, 35, 117, 118, 121, 130, 132, 137-139, 141, 147, 148, 151, 153-156, 159, 172, 181, 185, 192, 196-198, 201, 206, 208, 210, 213, 218, 223, 246, 248, 249, 257, 261, 269

Ռումանա 195

Ալ-Ռուսաֆա 258

Սահյուն 208, 259

Սամարղանդ 148, 237

Սամոսատ (*Շոմախսատ*) 182, 246

Սալդա (*Սիդոն*) 163

Սալիան (*Սարոս*) 192

Սաշուր (*Եփրատի վտակ*) 218, 222

Սարմին 186

Սարվանդիփար 160, 165, 179, 228

Սաֆադ 68, 163, 164, 168, 208, 225

Սբ. Սոֆիա (*Տարսոնի մայր տաճարը*) 253

Սև գետ (*ալ-ՆաՀր ալ-ասվադ, Կարա-սու*) 186,

Սիս 22, 113, 126, 131, 138, 151, 152, 158, 161, 163-169, 171, 173-177, 179, 180, 181, 184, 185, 187-193, 196, 198-203, 214, 216, 219, 222, 224, 226, 227, 229, 230, 232, 233, 240, 243, 246, 248-252, 255, 256, 258-260, 262, 268, 270

Սիցիլիա 50

Ալ-Սուվեյդիյա 169, 198

Վահկա 252

Վանա լիճ 235

Վարդենիս (*գյուղ Արագածի ստորոտում*) 150, 152

Վրաստան 137, 147, 155, 156

Տավրոսյան լեռներ 30, 245

Տարսոն (*Տարսուս*) 141, 142, 151, 167, 181, 188, 191-195, 230, 245, 249, 253-256, 263

Տյուրս (*Սուր*) 163, 164

Տուրուբերան 235

Տրապիզոնի կայսրություն 146

Տրիպոլի 62, 164, 169, 176, 219, 238, 270

Փոֆր Ասիա 137, 138, 218

Ալ-Քախթա 198, 208

Ալ-Քանֆ 258

Քայնոֆ (*ալ-Հադաս ալ-Համրա, Հիսն ալ-Հադաս*) 31, 181, 184, 185, 243-246, 257

Քարանջիլ 165

Քարաֆ 50, 56, 119, 207

Քարֆար 197, 198, 208

Քեսուն 132, 220

Քյոսեդադ (*Չմանկատուկ*) 117, 137, 139-141

Ֆարս 155

Ֆուստատ (*տե՛ս Կահիրե*)

Ֆրանսիա 55, 110, 135, 150, 258